

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 19051/2023
20.09.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији су пуномоћници Драгиша Радовановић и Иван Максимовић, адвокати из ..., против тужене Општине Куршумлија, коју заступа Општинско правобранилаштво, ради утврђења дискриминације и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1047/23 од 25.04.2023. године, у седници одржаној 20.09.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 1047/23 од 25.04.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Прокупљу П 7/2022 од 18.01.2023. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да суд утврди да је тужена дискриминаторски поступала према њој у поступку додељивања новчане помоћи бившим радницима и повериоцима „пропалих“ друштвених предузећа на територији Општине Куршумлија, који поседују правноснажне и извршне судске одлуке или утврђена потраживања код привредног суда или обрачун зараде и лицима којима је егзистенцијално угрожен животни стандард, приликом одлучивања о захтеву тужиље поднетом преко пуномоћника 11.10.2019. године, заведеним код тужене бр. П-..., као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да суд тужену обавезе да јој на име накнаде материјалне штете исплати износ од 700.000,00 динара, а на име нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због повреде права личности (дискриминација изражена кроз осећај неправде, неравноправности и подређености), износ од 120.000,00 динара, са законском затезном каматом, почев од дана пресуђења. Ставом трећим изреке, тужилца је обавезана да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 87.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 1047/23 од 25.04.2023. године, одбијена је, као неоснована, жалба тужиље и потврђена пресуда Вишег суда у Прокупљу П 7/22 од 18.01.2023. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011...18/2020), у вези члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом тужиља указује на битне повреде из одредбе члана 374. став 2. тачке 5. и 12. Закона о парничном поступку, међутим, те битне повреде нису разлог због ког ревизија може да се изјави на основу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена је 10.10.2019. године донела Одлуку о утврђивању програма превазилажења стања изузетно лошег животног стандарда одређених категорија становништва на територији Општине Куршумлија и Програм за превазилажење таквог стања. Тим актима тужене предвиђено је право на једнократну новчану помоћ повериоцима у предузећима у државном власништву, над којима се спроводи поступак стечаја у трајању дужем од три године и у којима је, на основу података из економско-финансијског извештаја, процењено да стечајни повериоци не би могли да намире своја потраживања у износу већем од 5% укупног потраживања. Право на једнократну новчану помоћ, наведеним актима, предвиђено је и за лица којима је егзистенцијално угрожен животни стандард, а која су евидентирана код тужене у складу са критеријумима Општинског већа Општине Куршумлија, за које критеријуме је одређено да ће бити утврђени посебним актом. Закључком Општинског већа Општине Куршумлија од 11.10.2019. године, утврђено је право на доделу једнократне новчане помоћи, по критеријумима утврђеним у горе наведеним актима тужене, повериоцима у седам предузећа у државном власништву и то: "ШИК Комерц Куршумлија" д.о.о., "ШИК Копаоник кухиње" – у стечају, "ШИК Копаоник" а.д. у стечају, "ШИК Копаоник лесонит" д.о.о. у стечају, "ШИК Копаоник пилана" д.о.о. у стечају, "ШИК Копаоник шперана" д.о.о. Куршумлија и "Копаоник – заштита" д.о.о. Куршумлија. Укупан број корисника једнократне новчане помоћи на дан доношења закључка износио је 327 лица, а саставни део Закључка чинила је листа са именима лица и то бивших запослених у наведеним предузећима, која је састављена на основу списка прибављеног од Агенције за лиценцирање стечајних управника РС, као и бивших запослених који поседују правноснажне пресуде по основу потраживања, а нису на списку прибављеном од Агенције. Тужиља је радила у предузећу АД "Модна конфекција Куршумлија", које је 2004. године престало са радом. Обратила се 11.10.2019. године председнику Општине Куршумлије захтевом за исплату потраживања или новчане помоћи поднетим преко пуномоћника, адвоката Ивана Максимовића из ... и приложила правноснажну пресуду Општинског суда у Куршумлији П1 21/07 од 02.10.2007. године, којим је тужиљи досуђено новчано

потраживање по основу неисплаћене зараде у односу на послодавца АД "Модна конфекција" Нови Београд. Потраживање по тој пресуди тужилца није наплатила, а о њеном захтеву, заведеном у Општинској управи тужене под бр. .. није одлучено. У "Службеном листу Општине Куршумлија", бр. 35 од 27.12.2019. године, објављен је Закључак Општинског већа Општине Куршумлија, од истог датума, којим је утврђено право на доделу једнократне новчане помоћи ради превазилажења изузетно лошег животног стандарда грађана на територији те Општине, одређеним категоријама корисника, међу којима су и лица који су бивши запослени у предузећима на територији Општине Куршумлија, која су некада било у државном власништву, а пословала са државним односно друштвеним капиталом, над којима је, у циљу намирења поверилаца, покретан или је још увек у току један од поступака реорганизације наведених у Закључку. Одређени су представници предузећа, потенцијалних корисника помоћи за поједине привредне области, критеријуми за остваривање права и висина помоћи која ће се исплатити лицима која испуњавају прописане услове. Комисије су имале овлашћење да пријаве и прикупе доказе, са обавезом да спискове лица, са потребном пратећом документацијом, сачине најкасније до 30.12.2019. године и доставе Општинској управи тужене на даљу надлежност, у циљу исплате средстава. Комисија која је формирана за делатност у области модне конфекције доставила је Општинској управи Куршумлија списак бивших запослених у предузећу "Модна конфекција", која испуњавају прописане критеријуме, на коме се не налази тужилца која је била запослена у том друштвеном предузећу до 2004. године. Тужилца је писарници тужене поднела лично захтев 26.12.2019. године, који није разматран.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужилце одбили, налазећи да она, у конкретном случају, на основу Програма и Закључка тужене од 11.10.2019. године, није имала право учешћа у додели помоћи по прописаним критеријумима, с обзиром да није била радник и поверилац предузећа обухваћених тим актима тужене, те се није налазила у упоредивој или битно сличној ситуацији са запосленима у ранијим друштвеним предузећима која су одређена Одлуком Агенције за лиценцирање стечајних управника. У односу на Закључак тужене од 27.12.2019. године, тужилца није приложила нити предложила доказе на околност да њени захтеви за доделу новчане помоћи, поднети туженој по том Закључку преко пуномоћника и лично, нису узети у разматрање од стране тужене због неког личног својства тужилце или њеног пуномоћника, који је у њено име поднео захтев, док евентуалне неправилности и пропусти у самој организацији тужене у поступцима по поднетим захтевима за доделу помоћи нису предмет овог парничног поступка.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Закон о забрани доскриминације ("Службени гласник РС", бр. 22/2009, 59/2021), у одредби члана 2., прописује појам доскриминације тако што изрази "доскриминација" и "доскриминаторско поступање" означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихвоих породица или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива претпостављеним личним својствима на било ком основу (раси, боји коже, прецима,

држављанству, националној или верској припадности, језику, верским или политичким убеђењима, полу, роду, родном идентитету, сексуалној оријентацији, сполним карактеристикама, нивоом прихода, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима). На основу одредбе члана 15. истог Закона, свако има право на једнак приступ и једнаку заштиту својих права пред судовима и органима јавне власти, а забрањено је дискриминаторско поступање службеног лица, односно одговорног лица у органу јавне власти у поступку заштите права лица пред судовима и органима јавне власти.

На основу одредбе члана 22. Устава Републике Србије, пред Уставом и законом су сви једнаки, свако има право на једнаку законску заштиту без дискриминације и забрањена је свака дискриминација, непосредна или посредна по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета.

Повреда било ког права личности, па самим тим и вршење дискриминације у односу на неко лице или групу лица, узрокује нематеријалну штету, јер код дискриминисаних лица изазива осећај неправде, неравноправности у односу на друге грађане, а често и осећај подређености или осећај грађана нижег реда, што код њих изазива душевне болове, на основу чега су и овлашћени да пред судом захтевају заштиту од дискриминације. Лица која указују да је у односу на њих извршена дискриминација, су дужни да пред судом докажу само да су неједнако третирани у односу на друга лица која су у истој или сличној ситуацији, због неког свог личног својства, док је тужена, односно лица на чије се дискриминаторско понашање тужбом указује, дужна да докаже постојање објективног и оправданог разлога за различитост у поступању према лицима која указују да су дискриминисана. Дакле, за утврђење дискриминације, односно дискриминаторског поступања потребно је да се лице које тражи заштиту налази у упоредивој или битно сличној ситуацији у односу на друго лице у односу на које сматра да је дискриминисано, да је прављење разлике неоправдано и да је везано за неко лично својство дискриминисаног лица. У супротном, дискриминације нема, па самим тим нема ни повреде права личности дискриминаторским поступањем.

У конкретном случају тужиља на основу Програма и Закључка тужене од 11.10.2019. године, није имала право учешћа у додели помоћи по прописаним критеријумима, јер није била радник и поверилац предузећа обухваћених тим актима тужене, што значи да није била у упоредивој или битно сличној ситуацији у односу на запослене у ранијим друштвеним предузећима која су одређена Одлуком Агенције за лиценцирање стечајних управника. У односу на Закључак тужене од 27.12.2019. године, тужиља је указивала на процедуралну грешку у поступку организације рада надлежних органа тужене који захтеве лица који су предати писарници, па и њен захтев, нису доставили комисијама за сачињавање спискова, због чега захтев тужиље уопште није разматран. Међутим, та процедурална грешка не представља акт дискриминације, нити је тужиља доказала да њен захтев није разматран због неког њеног личног својства, што је битно одређење појма дискриминације. Због тога, тужиља неосновано у ревизији указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, Врховни суд је одлуку као у изреци донео применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**